



Taikus judėjimas už gyvosios gamtos išsaugojimą VŠĮ „Girių inspekcija“

Kodas 306625563, Didlaukio g. 42-8, LT-08330 Vilnius, tel. +37067934089, el.paštas: giriuinspekcija@gmail.com
LT487189900010700257

Adresatai:

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai (Per TAIS)

PASTABOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO ĮSAKYMO PROJEKTO

**„DĖL ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO 2025 M. KOVO 13 D. ĮSAKYMO NR. 3D-130
PAKEITIMO“ TAIS NR. 26-7987**

2026 m. birželio 8 d. Nr. GI-2026-06-08-01

Vilnius

VŠĮ „Girių inspekcija“, veikianti viešojo intereso – gyvosios gamtos, biologinės įvairovės, miškų ir visuomenės teisės į veiksmingą aplinkos apsaugą – gynimo pagrindu, teikia pastabas dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymo „Dėl žemės ūkio ministro 2025 m. kovo 13 d. įsakymo Nr. 3D-130 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano intervencinės priemonės „Miško veisimas ir atkūrimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto, paskelbto TAIS sistemoje: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/3bf0cee0550911f18c92846473e6eec1> (toliau - Projektas).

Iš esmės palankiai vertiname tai, kad Projekte aiškiau atskiriamas želdinamas miško plotas ir želiantis miško plotas, taip pat įtvirtinamas mišrusis miško atkūrimo arba įveisimo būdas, kai plote jau yra savaime želiančių medžių, tačiau reikalingas papildomas želdinimas.

Kartu atkreipiame dėmesį, kad siūloma paramos apskaičiavimo tvarka, pagal kurią miško įveisimo arba atkūrimo išmoka mažinama proporcingai plote augančių savaiminukų skaičiui, gali sukurti nepageidaujamą finansinę paskatą pareiškėjams savaiminukų neidentifikuoti, neįtraukti į paraiškos duomenis arba juos pašalinti prieš paraiškos pateikimą ar patikrą. Todėl būtina aiškiai įtvirtinti, kad natūraliai želiančių perspektyvių medžių išsaugojimas yra laikomas teigiamu miško atkūrimo arba įveisimo rezultatu, o paramos taisyklės negali skatinti jų šalinimo.

1. Dėl savaiminukų ir natūralių žėlinių apsaugos mišriojo miško atkūrimo arba įveisimo atvejais

Siūlome papildyti Projekto 38 punktą po sakinio:

„Miško įveisimo ir (arba) atkūrimo išmoka želdinant mokama tik už želdinamo miško plotą; taikant mišrųjį miško atkūrimo arba įveisimo būdą išmoka mokama už želdinamo ir želiančio miško plotą, kuriame taikomas mišrusis miško atkūrimo arba įveisimo būdas, tačiau

miško įveisimo ir (arba) atkūrimo išmoka mažinama proporcingai plote augančių savaiminukų skaičiui hektare:“

šia formuluote:

„Taikant mišrųjį miško atkūrimo arba įveisimo būdą, natūraliai želiančių perspektyvių vietinių medžių rūšių savaiminukų išsaugojimas laikomas prioritetiniu ir teigiamu miško atkūrimo arba įveisimo rezultatu. Paramos apskaičiavimo ir administravimo tvarka negali būti taikoma taip, kad skatintų savaiminukų šalinimą, jų skaičiaus dirbtinį mažinimą ar nepagrįstą neįtraukimą į paraiškos duomenis.“

2. Dėl privalomo savaiminukų fiksavimo prieš skiriant paramą

Siūlome papildyti 40 punktą sakiniu:

„Kai taikomas mišrusis miško atkūrimo arba įveisimo būdas, prieš priimant sprendimą dėl paramos skyrimo turi būti fiksuojamas plote esančių savaiminukų buvimas, rūšinė sudėtis, tankis ir jų pasiskirstymas, o šie duomenys turi būti naudojami tiek paramos apskaičiavimui, tiek vėlesnei patikrai.“

3. Dėl pareiškėjo deklaracijos papildymo

Siūlome papildyti Paramos paraiškos IX skyrių „Pareiškėjo deklaracija“ nauju punktu:

„Patvirtinu, kad želdinamame arba želdinamame ir želiančiame plote iki paramos paraiškos pateikimo nebuvo specialiai šalinami, žalojami ar dirbtinai mažinami perspektyvūs vietinių medžių rūšių savaiminukai, siekiant padidinti apskaičiuojamą paramos sumą.“

4. Dėl paraiškos formos patikslinimo

Pritariame Nacionalinės mokėjimo agentūros siūlymui Paramos paraiškos IV skyriaus 3 punkte nurodyti ne tik kadastro numerį, bet ir miško kvartalo bei taksacinio sklypo numerį. Tokie duomenys yra būtini ne tik administracinei patikrai, bet ir realiai vietos identifikacijai, ypač tais atvejais, kai tame pačiame kadastriniame sklype yra keli miško kvartalai ar taksaciniai sklypai.

Taip pat pritariame siūlymui Paramos paraiškos IV skyriaus 5 punkte aiškiai pažymėti, ar miškas veisiamas kaip kompensacija už miško žemės ploto pavertimą kitomis naudmenomis pagal Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 11 straipsnį. Tokia informacija yra svarbi viešojo intereso požiūriu, nes leidžia atskirti tikrą miško plėtrą nuo kompensacinio veisimo, susijusio su kito miško ploto praradimu.

Manome, kad šie patikslinimai nesukurtų perteklinės administracinės naštos, tačiau reikšmingai sumažintų riziką, kad paramos sistema netiesiogiai skatintų natūralaus miško atsikūrimo silpninimą. Natūraliai susiformavę želiniai ir perspektyvūs savaiminukai turi būti laikomi ne kliūtimi paramai, o vertingu ekologiniu atkūrimo pagrindu.

Pažymime, kad mūsų organizacijos veikla laikytina visuomenės dalyvavimo viešojo intereso klausimais veikla pagal Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo 31³⁵ straipsnį ir remiasi Orhuso konvencija.

Pagarbiai,
VšĮ „Girių inspekcija“